Hukuk Bölümü 2008/65 E., 2009/8 K.

- **OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞI ÇIKARMA**

- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 10]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 12]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2918 S. KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU [Madde 10]
- 2942 S. KAMULAŞTIRMA KANUNU [Madde 14]

"İçtihat Metni"

Davacılar vekili, dava dilekçesinde, davacıların Altındağ Güneşevler 22036/4 ada parselde taşınmazın hisseleri oranında iştiraken malikleri olduklarını, bu parsel üzerinde davacılara ait Güneşevler 4. Sokak No:12 adresinde Zemin+2 katlı bir bina ve No: 10 da tek katlı bir yapının olduğunu, bu yapıların davacıların babası tarafından ve kendi tapulu yerinde Gecekondu Af Yasası'ndan önce yapıldığını, aftan faydalandığını, 3194 sayılı Yasa'nın 18. maddesinin bu durumda olan yapıların ve yola gitmesi veya diğer parsellere taşması durumunda bina hak sahibine bedeli ödenmeden veya kamulaştırılmadan yıkılamayacağını öngördüğü, davacılara usulüne uygun yıkım kararı alınmadan ve tebliğ yapılmadan binayı boşaltmasının istendiği, usulsüz uygulamalarla davacıların oturduğu evlerin önce elektrik ve suyunun kestirildiği, 11.12.2006 tarihi itibarıyla da davacılara ait binanın Belediye ekiplerince yıkıldığını, yıkıma ilişkin usulüne uygun alınmış bir encümen kararı olmadan, genel uygulamalar yapılarak yıkımın gerçekleştirildiği, yıkım öncesinde de davacıların oturdukları evlerin elektrik ve suyunun kesilerek zor durumda bırakıldıkları, İmar Yasası'nın 18. maddesi gereğince Belediyenin yıkımını yaptığı veya kullanılamaz hale getirdiği yerlerin bedelini ödemesi gerektiği, Yargıtay'ın yerleşik içtihadının da bu yönde olduğu, davacılara ait yerlerin bedelinin 21.10.2005 tarihinde Ankara 1. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2005/815 D.İş numaralı tespit dosyası ile tespit ettirildiği, Bayındırlık Bakanlığı 2005 yılı birim fiyatları ile 83.588,00YTL olduğu, davalı Belediyeye Noterden ödeme ihbarının gönderildiği halde henüz bir ödeme yapılmadığını ileri sürerek kamulaştırmasız el atma nedeniyle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla müştemilat bedelleri olarak 10.000,00YTL'nin ödenmesine, davalının temerrüde düştüğü 24.1.2007 tarihinden itibaren alacağın tamamına yasal faizin uygulanmasına karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekilince, süresinde verilen birinci savunma dilekçesinde, Belediyelerince davacılara ait binanın yıkılması işleminin tamamen imar uygulaması sonucu imar yolunda kalan binanın tasfiyesinden ibaret olduğu, davacıların binası ile ilgili olarak Belediyelerince Kamulaştırma Kanunu'na göre hiçbir işlem yapılmadığı, yapılan ve kesinleşen imar planı gereği davacılara ait tapulu hissenin başka bir imar parselinden karşılandığı, imar yolu üzerinde kalan kaçak yapının da yıkıldığı, bu nedenle, davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği ileri sürülerek görev itirazında bulunulmuştur.

ANKARA 22. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 13.12.2007 gün ve E:2007/327 sayı ile, davalı vekilinin yargı yolu itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekilinin, idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolundaki süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyası örneği Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI : Davacıların 1350/248980 hissesine sahip oldukları 3105 ada, 2 sayılı kadastral parsel üzerinde bulunan kaçak binalarının imar yolunda kalması nedeniyle kamulaştırma yapılmaksızın yıktırılmasından dolayı uğranılan zararın yasal faiziyle birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle Ankara 22. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2007/327 sayısında kayıtlı olarak açılan davada, davanın görüm ve çözümünün idari yargının görevine girdiği ileri sürülerek davalı idarece görev itirazında bulunulduğu ve itirazın reddi üzerine olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasının istenildiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının idari dava türleri arasında sayıldığı, dosyanın incelenmesinden, uyuşmazlığın, davacılara ait Altındağ İlçesi, Hasköy, Güneşevler, 4. Sokak, 10 ve 12 no'lu binaların, davalı idarece, imar yolu üzerinde bulunması ve kaçak yapı olduklarının tespitinden dolayı yıkılması nedeniyle fazlaya ilişkin hakları saklı tutularak 10.000,00 Yeni Türk Lirasının davalı idareden tahsili isteminden kaynaklandığının anlaşıldığı, davalı idarenin, binaların 81300 no'lu imar planında yolda kalması ve kaçak yapı olmaları nedeniyle yıkıldığını, davacılara tapulu hisselerine karşılık arsa tahsis edildiğini, herhangi bir bedel ödenmesinin mümkün bulunmadığını iddia ettiği, bu durumda, davacılara ait kaçak yapıların 81300 no'lu imar planında imar yolu üzerinde kalması nedeniyle yıktırılmasından dolayı bir bedel ödenip ödenmeyeceği noktasından kaynaklanan ve sonuçta bir idari işlem olan imar planına dayanılarak sözü edilen yapıların yıktırılmasından doğan zararın tazminine ilişkin bulunan davanın, imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, bu nedenlerle, 2247 Sayılı Yasa'nın 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13.maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI : Davacılar K. A. (Ö.) ve arkadaşları vekili tarafından davalı Altındağ Belediye Başkanlığı aleyhine, Ankara 22. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde açılan 2007/327 Esas sayılı tazminat davasında, Danıştay Başsavcılığı tarafından 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması nedeniyle Uyuşmazlık Mahkemesi Yüksek Başkanlığı'nca gönderilen 2008/65 Esas sayılı dosyanın incelendiği, davacılar vekilinin, Altındağ İlçesi, Hasköy, Güneşevler 4. sokakta davacılara ait taşınmazın 1350/248980 hissesine sahip oldukları, 3105 ada, 2 sayılı kadastral parsel üzerindeki 10 ve 12 no'lu gecekonduların üzerinden yol geçmesi nedeniyle davalı idare tarafından binaların kamulaştırılmadan yıkılması üzerine fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydıyla 10.000,00YTL tazminatın, dava tarihinden yasal faizi ile birlikte davalı idareden alınıp davacıya ödenmesi için Ankara 22. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açıldığı ve davalı Belediye tarafından görev itirazında bulunduğunun anlaşıldığı, davalı Altındağ Belediye Başkanlığı'nın ise, yıkılan binaların imar planında yol üzerinde kalması nedeniyle yıktırılmasından dolayı davacıların tapulu hisselerine karşılık arsa tahsis işleminin yapıldığını, bedel ödenmesinin mümkün bulunmadığına dair beyanda bulunduğu, Anayasa'nın 125/son madde ve fıkrasında, idarenin kendi işlem ve eylemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü bulunduğunun kurala bağlandığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının, idari dava türleri arasında sayıldığı, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. maddesinin (b) bendinde ise, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derece Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki tam yargı davalarını idare mahkemelerinin çözümleyeceğinin belirtildiği, 81300 no'lu imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davada, binaların yıkılması nedeniyle davacılara bir bedel ödenip ödenmeyeceği hususunun imar mevzuatı hükümlerine göre incelenerek bir sonuca varılması gerekeceğinden, idarenin kamu gücünü kullanarak tek taraflı olarak tesis ettiği bu işlemin denetiminin idare hukuku kurallarına davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait bulunduğu, bu nedenlerle, Danıştay Başsavcılığı'nın 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile Ankara 22. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2007/323 Esas sayılı görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 2.2.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idarenin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacıya ait binanın, imar planında imar yolu üzerinde kalması nedeniyle tapulu hissesinin başka bir imar parselinden karşılanarak tapusu verilmekle birlikte herhangi bir bedel ödenmeksizin davalı idarece binanın yıktırılmasından dolayı fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla müştemilat bedeli olarak 10.000,00YTL'nin yasal faiziyle birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Davacılar vekili, dava dilekçesinde, yapıların davacıların babası tarafından ve kendi tapulu yerinde Gecekondu Af Yasası'ndan önce yapıldığını, aftan faydalandığını, davacılara usulüne uygun yıkım kararı alınmadan ve tebliğ yapılmadan binayı boşaltmasının istendiği, usulsüz uygulamalarla davacıların oturduğu evlerin önce elektrik ve suyunun kestirildiği, 11.12.2006 tarihi itibarıyla da davacılara ait binanın Belediye ekiplerince yıkıldığını, yıkıma ilişkin usulüne uygun alınmış bir encümen kararı olmadan, genel uygulamalar yapılarak yıkımın gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

Davalı vekilince, savunma dilekçesinde, Belediyelerince davacılara ait binanın yıkılması işleminin tamamen imar uygulaması sonucu imar yolunda kalan binanın tasfiyesinden ibaret olduğu, davacıların binası ile ilgili olarak Belediyelerince Kamulaştırma Kanunu'na göre hiçbir işlem yapılmadığı, yapılan ve kesinleşen imar planı gereği davacılara ait tapulu hissenin başka bir imar parselinden karşılandığı, imar yolu üzerinde kalan kaçak yapının da yıkıldığı ileri sürülmüştür.

Bu durumda, her ne kadar davacı tarafından Ankara 1. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde açılan tespit dosyasında yapı için bedel tespiti yaptırılmış ve bu bedelin bir miktarı dava konusu edilmiş ise de, ortada idarenin 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu kapsamında bir işleminin bulunmadığı, davanın anılan Yasanın 14. maddesinde işaret edilen bedel arttırma davası niteliğinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Olayda, yapılan ve kesinleşen imar planının uygulaması sonucu imar yolunda kalan binanın yıkılmasıyla birlikte davacıya ait tapulu hissenin başka bir imar parselinden karşılandığı anlaşılmış olup, belirtilen duruma göre, imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Altındağ Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının, Asliye Hukuk Mahkemesince reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ

: Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı Belediye vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN Ankara 22. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 13.12.2007 gün ve E:2007/327 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 2.2.2009 gününde Üyeler Mustafa KICALIOĞLU ile Mahmut BİLGEN'in KARŞI OYLARI ve OYÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

KARŞI OY

2981 sayılı İmar Kanunun 18/10. maddesi uyarınca "Bu maddede belirtilen kamu hizmetlerine ayrılan yerlere rastlayan yapılar, belediye veya valilikçe kamulaştırılmadıkça yıktırılamaz."

16.5.1956 gün ve 1956/1-6 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararı uyarınca istimlak işlemlerine girişilmeksizin idare tarafından taşınmazına el atılan kişinin ilgili kamu tüzel kişiliği aleyhine el atmanın önlenmesi veya el atılan taşınmazın mülkiyetinin kamu tüzel kişiliğine devri karşılığında tazminat davası açabilir. Yargıtay 5. Hukuk Dairesinin istikrarlı kararlarında da, bu tür davaların kamulaştırmasız el atma davası olarak adli yargı yerinde görülmesi gerektiği kabul edilmiştir(Y5HD. 1.5.2006, E.2006/2677,K.2006/5324) Bu bakımdan; uyuşmalığın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği, Danıştay Başsavcılığının 2247 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca yaptığı başvurunun reddine karar verilmesi düşüncesinde olduğumuzdan değerli çoğunluğun aksi yönde oluşan görüşüne katılamıyoruz. 2.2.2009